

34(094.5)
(494.1)

нови инвентар бр.

2780

11

122

Поштарина плаћена.

Год. XIX

НОВИ САД 15. XI. 1939.

Број 11

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XIX

1939

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ
СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Библиотека Мин.Правде

Београд.

САД

Садржај: 292 Одређење извршења. — 293 Сирочадска ствар. — 294 Посредник. — 295 Извршење одлуке старатељске власти. — 296 Рок за правни лек у менич. ствари. — 297 Накнада штете. — 298 Обнова. — 299 Рок за правни лек код исправљене пресуде. — 300 Квалификација правног посла. Прописи места испуњења. — 301 Покретање тужбе као отказ. — 302 Излучна тужба. — 303 Продаја жита путем ускладиштења. — 304 Оцена правилности решења Мин. војске. — 305 Служба секретара и благајника цркв. општине. — 306 Заједн. тековина (одрицање). — 307 Накнада штете због полног опћења. — 308 Право на накнадно испуњење обрасца обвезнице. — 309 Привр. наредбе. — 310 Приговори који се не могу поновити. Штета за једнострано раскидање закупног уговора. Измакла добит. — 311 Цесија. — 312 Растеређење некретнина. — 313 Одрицање од наследства. — 314 Ревизија против образложења. 315 Тужба против трг. фирме. — 316 Извршење крив. пресуде. — 317 Одузимање својевласности. — 318 Суспензивност извршења закључка сирочадског стола. — 319 Искључен рекурс (Ип). — 320 Недостојност на наслеђивање. — 321 Интервенција код Мин. трговине. — 322 Посредник. — 323 Бракоразв. парница (§ 80). — 324 Земљорадник. — 325 Железничка тарифа за превоз робе. — 326 Одређен призивни предлог. — 327 Излучна тужба против Држ. ерара. — 328 Одустајање од тужбе. Мишљење вештака. — 329 Бракоразв. парница (§ 100). — 330 Нападање поравнања по малолетнику — 331 Пренос тргов. радње. Секвестрација имовине непријатељских поданика.

На основу § 113 Финансијског закона за 1939-40 годину
Министарски савет, на предлог Министра праве, прописује ову

УРЕДБУ

о одлагању плаћања кирија које дугују лица позвана на војну дужност.

Члан 1

Од лица позваних на војну дужност за време од 15 дана најмање, изузев службе у сталном кадру, не може се док се на тој дужности налазе и за време од три месеца по отпуштању са те дужности, захтевати исплате дужних кирија (закупнина, најамнина), за станове које држе у закуп, као ни оних кирија којима рок исплате доспе док су на војној дужности.

Ушл. - 1. 07/376

преиначена, али судска одлука о преиначењу још није правомоћна. (Кс. у Новом Саду, Рек. II. 295-1937.

* * *

Види § 43 зак. чл. LVI;1912.

292.

По одредбама зак. чл. LX:1881 године у случају одређења извршења има се донети формално решење, у којем се има истаћи прецизно цело потраживање које се извршним путем остварује са свим припацима заједно, а уједно има се одредити изасланик за спровођење извршења, као и изрећи, да ли се извршење има спровести из званичне дужности или уз интервенцију. Без доношења решења, извршење се не може одредити на тај начин, да се дозвољава „предложено извршење“, како је то учинио срески суд, противно одредбама цитираног Закона о извршном поступку.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 11-1939.)

* * *

— Касациони суд је на основу ништавног разлога из бр. 9 §-а 517 Грпп, укинуо добијане закључке и ствар вратио првостепеном суду на даљи законски поступак и доношење нове одлуке.

293.

Сирочадски сто може ставити ван снаге своје решење, којим је на основу тачке д) §-а 28 Законског чл. XX:1877 поставио старатеља лицу наводно непозната боравишта, у колико добије доказа чињеница, да стараник у време постављања старатеља и склапања нагоде није био на непознатом месту.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 2-1939.)

294.

Посредник не може тражити награду за свој рад, ако је купопродајни уговор закључен под суспензивним

условом, који се није испунио и тако није дошло до перфектног купопродајног уговора.

(Кс. у Н. Саду, Г. II. 173-1934)

* * *

Услов је био да Мин. за Аграрну реформу одобри уговор. Уговор не само да није одобрен, него је на исте некретнине забележена забрана отуђивања и оптерећења.

Види: I. 28. — III. 25. — V. 19. — VII. 37. — VIII. 145. — X. 85 — XVII. 4. — XIX. 158.

295.

I. На основу § 191 Зак. чл. XX:1877 старатељска власт управним путем извршује своје правомоћне одлуке. — II. Приватна погодба не сачињава извршни наслов, па се зато на основу такве погодбе не може одредити извршење.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 267-1938)

296.

У иоступку по тужби којом се остварује менични захтев (§ 649 Грп), рок је за улагање рекурса 8 дана. По прошеку тога рока уложен рекурс има се одбацити по службеној дужности.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 74-1939.)

297.

У колико посебни закон не наређује што друго, тужбе ради накнаде штете спадају у надлежност редовних судова.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 85-1939.)

298.

По пропису из §-а 567 стр. Грп. тужба за обнову спора има се предати у року од шест месеци, а тај рок почиње тећи у смислу реченице друге става 2 §-а 401.

Грип. тек од дана уручења пресуде Касационог суда, а не по протеку 15 дана од проглашења пресуде.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 55-1938.)

299.

У случају исправљања пресуде, рокови за правне лекове почињу да теку тек са достављањем исправљеног отправка пресуде, пошто може бити меродавно само достављање исправљене пресуде, која претставља прави израз судијске воље, праву судску одлуку.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 144-1939.)

300.

I. За квалификацију правног посла није одлучан назив правног посла, већ његова садржина, као и воља странака. — II. На уговор се имају примењивати прописи који важе у месту испуњења уговора.

(Сто Седморице у Загребу, Рев. 319-1938.)

* * *

Ad II. Радило се о уговору, који се имао испунити у Чаковцу.

301.

Покретање тужбе има дејство отказа. Зато, ако за отказ везан зајам још није био платив у времену покретања тужбе, суд може туженога осудити, ако је плаћивост наступила у току поступка пред првим судом, а та околност, да је тужба поведена раније, може имати утицаја само на питање снашања парничких трошкова, насталих до плаћивости тужбине.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 437-1935.)

Касациони суд у Новом Саду ревизиону молбу тужене странке одбија.

Образложење: Није спорно међу упарниченим странакама, да је тужена заједно са својим мужем, од тужите-

ља 4 јуна 1932 године подигла зајам од 20.000 динара на пола године, уз једномесечни отказ;

да су тужитељи 25 новембра 1933 године покренули тужбу без претходног отказа, и да је првостепена пресуда донесена 5 фебруара 1934 године.

Призивни суд је првостепену пресуду одобрио у оном делу, којом је тужба уважена, док је парничне трошкове пред I. ст. судом међу странкама пребио, са тим образложењем, да се дан уручења тужбе има сматрати отказом и да је према томе зајам постао платив у току поступка пред I ст. судом.

Против ове пресуде призивног суда жали се тужена на основу тач. 4 §-а 597 Грпп. и то једино из тога разлога да је призивни суд са повредом материјално-правних прописа погрешно установио, да тужба није преурађена, јер то правно правило, да подношење тужбе има дејство отказа, могло би се применити само у новој парници.

Ова жалба није основана.

Призивни суд је тачно и без повреде права изрекао, да покретање тужбе има дејство отказа и да сходно пропису из § а 502 Грпп. и ако за отказ везан зајам још није био платив у времену покретања тужбе, суд може туженог осудити, ако је плативост наступила за време поступка пред првостепеним судом, а та околност, што је тужба поведена раније, може имати утицаја само на питање снашања парничних трошкова, насталих до плативости тужбине.

Како ревизиони суд у смислу §-а 598 Грпп. пресуду призивног суда испитује у границама предлога и разлога, изнесених у ревизијском поступку, а ти разлози, изнесени по молиоцу ревизије, нису основани, то је ваљало поднесену ревизиону молбу одбити.

Тужена странка није осуђена на плаћање ревизионих трошкова из разлога, што тужитељи у ревизионом поступку нису имали трошка.

У Новом Саду, 23 јануара 1939 године.

* * *

Види: XIX. 69.

302.

Кад је купац купио жито у зрну онако как о из дреша буде излазило, онда се не може успешно тражити излучење од извршења, које је спроведено још онда, када је жито било у крстима.

(К. суд Одељење Б. у Н. Саду, Г. 207-1929.)

Касациони суд ревизиону молбу тужитеља одбија и осуђује га да плати туженоме првог реда М. К., а на руке правозаступника му у име ревизионих трошкова 1200 динара у року од 15 дана, под теретом оврхе, са тиме да се другостепеном пресудом тужитељ према прворедном туженом са тужбом одбија.

Разлози: Тужитељ напада пресуду Окружног суда јер је установио, да купљено жито тужитељ није преузео од овршеника, те је исто још било својина овршеникова, када је запљена спроведена, а то да тужитељ није преузео жито, суд је установио без икакве подлоге, јер ово питање није ни било исправљено.

Ова је жалба неоснована, јер по исказу сведока и утврђеном стању ствари тужитељ није купио жито „на ногама“, него у зрну, како буде из дреша излазило. Како је пак по пленидбеном записнику жито заплењено још док је у крстима било, а други део још није ни покошен био, то је суд правилно установио да је жито још пре предаје тужитељу било заплењено, те је суд тужитеља правилно са тужбом одбио.

У Новом Саду, 8 октобра 1929 године.

303.

Када трговац преда своје жито на ускладиштење тако, да ће се накнадно да установи дан којим ће се сматрати да је жито продато по цени оног дана, који буде одређен, онда одређење тога дана припада продавцу, а не купцу.

(Кс. у Н. Саду, Н. Г. II. 628 934.)

Касациони суд поводом ревизије туженога укида пресуде нижих судова ствар враћа парничном суду првог степена и упућује га, да настави расправљање и потом донесе нову одлуку.

Разлози: Тужитељ напада пресуду Окружног као призивног суда на основу т. 2 и 4 597 §-а Грпп. наводећи да за решавање овога спора није меродаван дан 31 март 1932 године када је Призад ослобођен преузимања жита излиферованог појединим агентима Призада и трговцима храном, него је меродаван дан 15 октобар 1931 године кад су финансијски органи извршили заплону излиферованог жита под сумњом кријумчарења. Надаље, да је тужени до 5 августа 1931 када је почео тужитељ предавати жито туженоме, тужени примио од разних произвођача 564.684 кг. жита, а да је до дана 15 октобра 1931 излиферовоа Призаду само 431.974 кг. жита, дужност је била суда да тачност ових навода утврди.

Напада, даље, што суд није набавио књигу „Образац за вођење евиденције купљених количина пшенице за даљу продају у кампањи 1931—1932 год.“

Наводи, даље, тужитељ да су финансијски органи 15 октобра 1931 године извршили забрану и забранили свако располагање са житом и да излиферовано, према томе, тужитељево жито је још било код туженога и није било предато Призаду. Тужитељ је пак имао право да своје жито од Призада узме натраг све док исто није Призаду предато.

Неоснована је она тврдња да су царинске власти заплениле куповну цену, а не само жито. Жито није продао туженоме него је исто продао Призаду. Међутим није ни продао био још жито, него да је био предао само на ускладиштење.

Услед ових жалби требало је нападнуте пресуде укинута и ствар вратити I. степеном суду на даљи поступак. По приложеним писменим потврдама прикљученима самој тужби, тужитељ је своје жито само предао на у-

складиштење. Оваки послови склапају се свакодневно у нашим крајевима, када продавац накнадно има да установи дан којим ће сматрати да је жито продато по цени од дана који буде одредио. Одређење дана припада продавцу. Да ли је то жито преузео Ф. или ко други не мења на ствари, јер тужени није могао самовољно сматрати да је жито продато њему, ако му је само на ускладиштење било предато. У том правцу установљење суда је у противности са списима. У то доба само за извоз жита могао је куповати једино Призад, док је за унутрашњу потрошњу продаја била слободна. Према томе неосновано је стајалиште, да је свако жито предато агенту, било одмах и продато Призаду.

Финансијски органи имали су права да заплене само жито и са тим житом није имао право нико располагати, па ни сам Призад. Да је жито заплењено, сведоче званична документа, чија садржина није оборена, а по чијој садржини жито је доцније ослобођено од заплене, али већ у доба када Призад није преузимао жито. Према томе жито би било код туженога. Није од важности коме су финансијски органи изјавили од намештеника туженога да је жито заплењено, главно је да је тужени дознао, да је жито заплењено и тужени је то морао узети на знање.

Према томе основан је приговор тужитеља да је за спор од одлучне важности дан заплене, а да је важно да се на основу књига утврди да ли је тужитељево жито заплењено код тужене, те да се на ту околност преслушају евентуално и сами финансијски органи.

Како чињеничко стање није утврђено, то је целу ствар требало вратити I. степ. суду на даљи поступак.

Нови Сад, 15 маја 1939 године.

304.

Редован суд се не може упустили у оцену правилности решења Министарства војске у морнарице, којим је у смислу чл. 99 а) Закона о држ. рачуноводству, од

појединих уговорача задржата извесна свота на име казне задоцњења у испоруци.

(Кс. у Београду, Рев. 1317-936.)

I У погледу тужбеног захтева повраћаја наплаћене казне задоцњења по појединим партијама испорука триплекс стакла у суми од 191.242·18 динара по службеној дужности укида се као ништавна пресуда позивног суда, као и поступак у колико се односи на овај тужбени захтев и изриче недопустивост редовног правног пута и одбачај тужбе у колико се односи на овај тужбени захтев.

Образложење: I, Погрешио је позивни суд што се у својој пресуди упустио у оцену правилности решења Министарства војске и морнарице, којим је тужилачкој страни у смислу чл. 99 а) Закона о државном рачуноводству задржата на име казне задоцњења у испоруци сума од 191.242·18 динара, односно што се упустио у оцену питања: да ли је било места наплати ове казне у смислу чл. 99 а) Закона о државном рачуноводству, јер редовни грађански судови по свом устројству нису надлежни да расправљају горња питања, већ административни управни судови с обзиром на чл. 15 и 18 Закона о државном савету. По чл. 15 Закона о државном Савету административни спор постоји онде, где је актом управне власти повређено какво право или правни интерес тужиоца заснован на закону. Казна од 2% из чл. 99 а) Закона о државном рачуноводству претставља једну специјалну врсту јавне дажбине у корист инвалидског фонда а прикупљање јавних дажбина. Наплата ове дажбине врши се на основу аката управних органа, а под условима прописаним у чл. 99 а) Закона о државном рачуноводству, који је пропис управни орган овлашћен да примени према појединцу, који са државом стоји у уговорном односу. Ако управни орган погрешно примени законски пропис, погрешну примену његову не може да контролише редован грађанска суд, пошто је с обзиром на прописе чл. 15 и 18 Закона о државном Савету за сваки спор који би

настао између државе и појединаца поводом акта управног органа око правилне примене одредаба закона о државном рачуноводству надлежан административни-управни суд.

Уношење казне од 2% из чл. 99 а) Закона о државном рачуноводству у уговор, закључен између тужиоца и тужене државе, без утицаја је на правну природу и карактер ове јавне дажбине, јер је одредба чл. 99 а) Закона о државном рачуноводству јавно правног карактера те се природа ове дажбине не може уговором изменити § 13 грађ. законика. Одредбе закона о државном рачуноводству примењује се зато што их закон наређује а не зато што су уговором предвиђене. Управни органи (Министар) обавезан је на њихово примењивање, не као уговорач, већ као управни орган. Према томе у конкретном случају и решења Министра војске и морнарице, којим је тужиоцу задржана казна од 2% на име задоцњења испоруке претставља акт управног органа. чију правилност има да цени управни суд у случају поведеног спора.

Са ових разлога Касациони суд је одлучио као у диспозитиву под 1, с обзиром на §§ 40, 335, 571 т. 6 у В. т. 1 §§ 597, 572 и 604 Грпп.

305.

Чл. 197 Устава срп. прав. цркве, који прописује, да је служба чланова црквено општинског Савета и црквено-општинског управног одбора почасна и да се врши бесплатно, не односи се на службу секретара односно благајника.

(Велики суд Подгорица, Рев. 15-1939)

Не уважава се ревизија; потврђује се побијана пресуда; дужна је тужена у року од 15 дана под претњом извршења накнадити тужиоцу трошак ревизијског поступка од 414.70 динара.

Разлози: Ревизија побија призивну пресуду због разлога из бр. 4 § 597 грпп. коју ману види у томе,

што је призивна пресуда усвојила гледиште првостепене пресуде, да се члан 197 Устава српске православне цркве који прописује да је служба чланова црквено-општинског савјета и црквено-општинског управног одбора почасна и да се врши бесплатно, не односи на секретарске и благајничке дужности у одбору у савјету, већ само на дужности обичних чланова савјета и одбора.

Ревизија није основана, јер је ревизијом побијено становиште призивне пресуде на закону основано. Функције чланова црквено-општинског управног одбора потпуно су различите од функције секретара, односно благајника црквене општине, што се јасно види из чл. 189 Успц., по коме секретар, односно благајник могу бити и лица која нијесу чланови управног одбора. Несумњиво је да секретар и благајник, који нијесу чланови управног одбора имају на основу чл. 329 Оиз. право на накнаду за свој рад, у колико се они сами тога не би одрекли, јер ни једним прописом Успц. није наређено да је служба секретара односно благајника почасна и да се врши бесплатно. Таког наређења нема ни у случају кад дужност секретара, односно благајника, врши који члан управног одбора, те и овај, и ако је његова дужност, као члана одбора, почасна и бесплатна (чл. 197 Успц) има право на накнаду за свој секретарски или благајнички рад. Правилним тумачењем чл. 197 Успц. долази се до закључка: само је она дужност по правилу бесплатна, која је у исто вријеме и почасна и да свака дужност која није почасна, није ни бесплатна, у колико не би друкчије било уговорено. Дужности благајника и секретара црквене општине нијесу почасне дужности, те нијесу ни бесплатне.

У осталом прихваћају се разлози побијане пресуде.

О парничном трошку ријешено је на основу § 152 у в. § 143 Грпп.

306.

Када се удовица на оставинској расправи задовољи удовичким правом плодоуживања, а не стави захтев на

заједничку тековину, сматра се, да се одрекла заједничке тековине. Кс. у Н. Саду, Рев I. 239-1938).

Ревизиону молбу тужене уд. М. Катарине рођ. Б. одбија.

Пресуђује ову тужену да плати тужитељима на руке правозаступника им, у року од 15 дана под претњом принудног извршења, у име ревизијског трошка 2774 динара.

Разлози: Против пресуде позивног суда уложила је тужена уд. М. К. рођ. Б. ревизију.

Жали се како због повреде формално правних тако и због повреде материјално правних прописа. Касациони суд испитујући нападнуту пресуду, нашао је да ревизија тужене није основана.

Како је по чињеничном стању установљеном по позивном суду, тужена је на оставинској расправи а и према садржини записника о оставинској расправи тражила само, да јој се на оставину пок. Ј. М. осигура удовичко право уживања и да јој се у смислу јавне исправе састављене пред јавним бележником у Б. П. број 68 од 11 маја 1926 године а која је исправа тестаменат пок. Ј. М. додели $\frac{1}{2}$ дела некретнине у ул. Н. С. број 108, 1—3 тек. и некретнине у ул. Н. С. број 109 са правом власништва и поседа, дакле признала је ваљаност тестамена, а није ставила било које услове или задржала право, то је Апелациони суд умесно установио, да се тужена одрекла права на заједничку тековину, па је стога у парници ни не може више остваривати, јер је правно правило, да се има сматрати да се удовица остављача одрекла заједничке тековине, ако се на оставинској расправи задовољи удовичким правом плодоуживања и не стави захтев за заједничку тековину.

Неоснован је навод тужене да је на оставинској расправи тражила и делом некретнине у власништво као заједничку тековину. јер је по гласу записника о оставинској расправи број 119-1927, тужена те некретнине

тражила као тестаментарна наследница, и то на основу горе цитираног тестаamenta за који је суд првог степена утврдио да је правноваљан и са којим се тужена уд. М. и задовољила, још на оставинској расправи.

Што се тиче некретнина уписаних као власништво остављача у зк. улошку број 109 општине Б. Н. С. и то једну половину ових, власништво пок. Ј. М. наслеђује тужена уд. М. рођ. Б. К. стварно, као тестаментарна наследница, како се из напред реченог види, а друга $\frac{1}{2}$ јој припада као власнику, стога је погрешно установљење позивног суда, да $\frac{1}{2}$ ових некретнина наслеђује тужена уд. Ј. М. рођ. К. Б. по праву законитог наслеђа — међутим ово није нападнуто.

Обзиром на горње правно стајалиште све остале жалбе које се односе на повреду материјално правних прописа постале су беспредметне, па стога их Касациони суд није ни узео у разматрање.

Неоснована је и она жалба која се односи на повреду § 129 Грпп. јер је тужитељ у тужби навео да некретнине уведене у зк. улошку општине Б. Н. С. број 107 општине П. М. 706 и општине П. 1196 сачињавају оставину пок. М. Ј., те у тужбеном захтеву тражи да ту оставину наследе и т. д.

На коњу пак неоснована је и жалба у погледу плаћања трошкова, јер се тужена у току парнице делимице безуспешно бранила. Како је дакле ревизија тужене неоснована, то ју је ваљало одбити.

Располагање у погледу плаћања ревизијских трошкова, одговор на ревизију, оснива се на §§ 543 и 508 Грпп. Нови Сад, 22 јуна 1939 године.

* * *

Судска пракса: Та изјава брачног друга, учињена после престанка брака, да не тражи издавање половине заједничке тековине, јесте одрицање од заједничке тековине (К. 285-930).

Одрицањем од зај. тековине се сматра, ако је удовица изјавила на оставинској расправи, да прима тестаменат свога мужа (К. 6670-927.)

Противно: Не може се смзтрати одрицањем од заједничке тековине, ако удовица на оставинској расправи, у погледу заједничке тековине не учини никавку изјаву. (К. 1472-929).

307.

Ако мушкарац заведе полно непорочну девојку обећањем брака, и користећи се њезиним неискуством, придобије ју на то, да с њиме полно опћи, то дело мушкарца потпада под појам приватно-правног деликта, и као намерно учињени противправни чин против моралног интегритета женске, обвезује га на накнаду штете, и онда ако није у питању кажњиво дело.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 11-1937.)

Касациони суд ревизиону молбу тужитељице и туженог не уважава, нападнуту пресуду призивног суда одобрава.

Ревизиони трошкови се међусобно пребијају.

Образложење: Ревизију пресуде Апелационог суда траже и тужитељица и тужени.

Тужени се жали да је Апелациони суд повредио материјално право када га је обвезао на плаћање отште-те тужитељици и ако је тужитељица добровољно ускочила за туженога и с њиме по томе полно опћила, те иако до обећаног јој брака са стране туженога није дошло због кривице тужитељице.

Жалба ова није основана.

Апелациони суд је без повреде правних прописа у-становио као чињеницу, да је тужени обећањем брака придобио тужитељицу на то да за њега ускочи и са њиме полно опћи, те да до склапања обећаног брака није дошло баш због кривице туженога. Установио је надаље Апелациони суд такођер без повреде правних прописа, да је тужитељица пре тога била честита и полно непорочна девојка, те да с обзиром на тај њен предживот, а и године — јер је била тек 19 година — није распола-

гала још са довољно искуства приликом обећане јој женидбе са стране туженога.

Према тако установљеном чињеничком стању пак правилном применом материјалног права установио је Апелациони суд обавезу туженога на плаћање отштете тужитељици, јер је сталном судском праксом утврђено правно правило према којем, ако мушкарац заведе полно непорочну девојку са обећањем на женидбу и користећи се њезиним неискуством, на то, да она са њиме полно опћи, онда то дело мушкараца потпада под појам приватно-правног деликта и као намерно учињени протуправни чин против моралног интегритета женске, обвезује мушкарца на накнаду штете и онда, ако и иначе није у питању кажњиво дело, а и она околност да је женска пристала на полно опћење не ништи протуправност тог дела јер је мушкарац овај пристанак прибавио себи искоришћавајући неискусност и интимни однос који је он створио обећањем брака — па како је тужени искористивши интимни однос који је створио својим обећањем брака — а до кога због његове кривице није дошло, одузео тужитељици невиност, окаљао њезину девојачку част и добар глас, те је тим својим протуправним чином знатно смањио изгледе тужитељици за удадбу, то јој је услед тога дужан њену штету надокнадити.

Жали се даље тужени субсидиарно и против висине досуђене штете, јер да је иста превисоко одмерена.

Ни ова жалба није основана, јер је Апелациони суд брижљивом оценом имовне моћи туженога и друштвеног положаја парничних странака исту правилно и образложено установио.

Тужитељица се је такођер жалила и то само против висине досуђене јој штете, јер да је прениско установљена.

Но ова жалба тужитељице је неоснована из истих разлога, као и напред поменута жалба туженога у томе погледу.

Услед изложеног, обе ревизије као неосноване нису могле бити уважене, те је побијану пресуду ваљало потврдити и ревизијске трошкове међу странкама у смислу §-а 145 и 152 гр. п. п. пребити.

Нови Сад, 7 јуна 1939 године.

* * *

Судска пракса. По сталној судској пракси обавезан је на накнаду штете онај мушкарац, који обећањем брака лиши потпуну девојку њевине невиности. Али овака женска нема права на отштету у том случају, ако са оним мушкарцем који ју је лишио невиности, касније ступи у конкубинат. (К. 3257-1921.)

Не припада отштета девојци, која је приликом завођења знала, да је мушкарац ожењен (К. 4186-1930), као ни оној девојци, која је после завођења полио опћила са више мушкараца, (К. 7407-1930)

Нема права на отштету девојка, која без обећања брака одржава полни однос. (К. 6281-35.)

308.

Кад дужник потпише штампани образац обвезнице у којој дозвољава, да се на његове некретнине, до висине подигнутог и у обвезници тачно означеног зајма укњижи заложно право, али у обвезници нису означене дужникове некретнине по њиховим земљишнокњижним бројевима, тада се поверилац сматра овлашћени, да у обвезницу накнадно упише земљ. књижне дројеве некретнина, у колико дужник приликом истављања обвезнице није изречно забранио интабулацију заложног права.

(Кс. у Новом Саду, Рев172-934.)

Касациони суд поводом ревизионе молбе тужиоца, разрешава пресуду позивног суда и упућује тај суд на даљи поступак и донашање нове одлуке, у којој има да се реши и питање, која ће од странака сносити трошкове ревизионог поступка, који се установљавају за тужиоца у износу од 950 динара.

Образложење: Првостепени је суд удовољио захтеву

тужбе са разлога јер међу странка није било споразума да се обвезница од 26 августа 1928 на 60.000 динара интабулира на некретнине тужених.

Призивни је суд уважањем призива туженог првостепену пресуду тако мењао, да је тужитељ с тужбом одбио, јер да је потврђено, да је интабулација уговорена, те и да сама писмена обвезница за то говори.

Ревизиону молбу поднели су оба тужиоца предлажући да се нападнута призивна пресуда у целости преиначи, тужби места даде и тужени обвеже да у тужби означено заложно право о свом трошку брише, дотично, да брисање истог трпи на темељу правомоћне пресуде, те да плати све парбене призивне и ревизионе трошкове.

Течајем ревизионог поступка тужиља уд. Др. Г. П. известила је овај Касациони суд молбом прим. 24-XI 1938 број Г. 172-30-34 да је прворедни тужилац умро, те да се је она са туженим П. А. измирила, и да у име своје и као наследница пок. Др. Г. П. повлави ревизиону молбу.

Касациони суд је решењем својим од 16-I 1939 број Г. 172-32-1934 прогласио у погледу молитељице у смислу § 496 односно § 547 зак. чл. I из 1911 дејство ревизионе молбе престалим. но како је прворедног тужиоца наследио Г. П. син истога, то се ревизиона молба има узети за истог у претрес јер у име малолетног није повучена.

Разматрајући Касациони суд поднесену ревизиону молбу налази, да се у смислу § 543 од. I Грпп. не може донети још мериторна одлука а то из следећих разлога:

Имало би се преслушати пословни сведок обвезнице од 26 августа 1928 Ш. Х. о томе, да ли је приликом иставаљања те обвезнице, коју су потписали тужиоци, било у опће уговорено, дотично, да ли је било говора и од чије стране, да се поменута обвезница може укњижити с правом залога на некретнине тужиоца, како то тврди тужени дотично, да ли клаузулу за укњижење обвезнице

хотимично није била испуњена јер, да тужиоци нису хтели дозволити интабулацију заложног права.

Надаље се има преслушати и други пословни сведок Д. Ж. В адвокат у С., који је недавно потписао исту као сведок да се изјасни, којим поводом и по чијој упуту је у обвезницу накнадно унео клаузулу укњижења, те да ли је био присутан када је наводно тужени био у канцеларији сведока и купца укњижених некретнина Ф. П. те да је у присуству I. ред. тужиоца, кад се расправљало о наводно предложеном по тужиоцима поравнању на 50% потраживања рекао, да о никаквој укњижби (т. ј. своте од 60.000 динара) није била говора.

О том се има саслушати као сведок и Др. Б. Д. адвокат у С., који је наводно био присутан односним преговорима.

Након саслушања узеће призивни суд у оцену исказе саслушаних сведока и установити да ли и колико њихов исказ има релевантног утицаја на решење ове парнице.

Још ће се имати расчистити зашто се тужени противи захтеву тужбе гледе дела укњижене тражбине од 9000 динара, која је по тврђењу тужиоца исплаћена.

Напоком ће се имати прибавити кривични списи од надлежног суда где је наводно тужени пријављен да је противуговорним испуњењем обвезнице починио кривично дело из § 214 ал. 2 односно § 218 крив. закона, те ће прибавом тих списа установити да ли је исти кривични поступак довршен и како, те дали резултат истог има и каквог утицаја на резултат ове парнице.

Призивни ће суд након допуне поступка у горњем правцу, донети нову одлуку, оценив исказе горе наведених сведока и проведених доказа у смислу § 543 од 2 Грпп. те је стога ваљало донети у тенору пресуде наведено разрешујуће решење.

Ревизиони трошак установљен је у смислу § 543 од. 4 у савезу са § 508 Грпп.

Нови Сад, 3 маја 1939 године.

309.

Ако је тужени, сазнавши да га поверилац намерава утужити, тражио купце за свиње и ове продао и ако они још нису били зрели, претставља разлог за одређење привремених наредаба у смислу §-а 330 Ип.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 1-39.)

Касациони суд услед рекурса предлагача привремених наредаба М. Ј. закључак Апелационог суда укида и предмет враћа истом суду на даљи поступак.

Разлози: Жалилац се у своме рекурсу жали против закључка Апелационог суда, којим га је овај, преиначујући закључак Окружног суда, одбио са молбом ради одређења привремених наредаба. Наводи, да је тужени, чим је сазнао да га он жели утужити, тражио купце за свиње, иако ове још нису биле зреле; да тужени сем продатих 60 комада свиња другог иметка нема, а да има жену и троје деце, снају и унука, које је дужан да издржава; да би услед разрешења привремених наредаба које је првостепени суд одредио, услед којих је тужени ставио у судски полог 40.000 — динара, наплата његовог потраживања које тужбом остварује било једном за свагда онемогућена.

Како би чињеница, да је тужени, наводно, чим је сазнао да га рекурент намерава утужити тражио купца за свиње и ове продао, иако они нису били још зреле, у вези са чињеницом да тужени има многобројну породицу коју издржава, за случај да буду доказане, претстављале разлог за одређење привремених наредаба у см § а 330 извршног пост., ваљало је предмет вратити Апелационом суду да установи, да ли ти наводи рекурентови одговарају стварности.

Упозорава се Апелациони суд да се пуномоћ правозаступника рекурентова дра А. Л. код списка не налази и да услед тога истога правозаступника позове да поднесе прописно истављену пуномоћ од своје странке.

Нови Сад, 28 априла 1939 године.

310.

I. Ако је ревизиони суд у своме решењу којим је разрешио пресуду призивног суда једном већ прешао преко неких приговора странака, ови се приговори не могу поново изнети у ревизији против нове пресуде призивног суда. — II. Једнострано раскидање закупа, повлачи за собом одговорност за евентуалну штету, ако се тек не докаже, да је било законског разлога за раскидање уговора. — III. Иза измакле добити, нема места досуђењу камата. (Кс. у Новом Саду, Г. 116-1934.)

Касациони Суд Б. Одељење одбија ревизиону молбу како тужитеља, тако и ревизиону молбу тужене, те ревизионе трошкове међу странкама пребија.

Разлози: Апелациони Суд као тадашњи ревизиони Суд разрешивши првобитну пресуду призивног суда прешао је преко дилаторног приговора туженика и преко жалбе тужитеља у питању контрадикције против првостепене пресуде.

Како је пак према 3 зач. 543 §-а гр. п. п-а, стајалиште једном заузето од стране ревизионог суда меродавно и у даљем току парнице, то се овај садашњи рев. суд не бави оним жалбама парбених странака које се односе на горња два питања.

Против пресуде призивног суда уложили су обе странке ревизиону молбу.

Тужена странка заступа гледиште да, пошто је предмет закупа била имовина бившег непријатељског поданика, а не имовина Државног Ерара, те како је закупни уговор склопио комесар-секвестра, то се није могао утужити ради отштете због једностраног раскинућа закупа Државни Ерар, него само фонд за ликвидирање имовине непријатељских имовина.

Тврди тужени, надаље, и то да пошто се ради уједно и о великом поседу, Мин. Правде није био овлаштен самостално — без одобрења Министарства за Аграрну

реформу — поступати, према томе се ради о неваљаном послу тим више јер нису одржани при издавању земљишта под закуп, прописи зак. о Држ. Рачуноводству будући да није претходно одржана лицитација.

Најзад приговара тужени и висини оштете, тражећи да се одбију трошкови око обрађивања земљишта.

Жалбе нису основане.

Није спорно да је закупни уговор са тужитељима склопио држ. комесар за руковање имовином непријат. поданика по налогу Мин. Правде и да је уговор и Мин. Правде одобрио.

Није спорно да су у закуп добивену земљу тужиоци обрађивали и да им је већи део исте маја месеца, дакле у току економске године одузет, наређењем Мин. Правде и издат другим лицима. Најзад, установљено је решењем прикљученим списима да је упитна земља тек крајем економске године стварно узета под удар аграрне реформе.

Према оваковом стању ствари с обзиром на наређења закона о ликвидацији имовине непријат. поданика, призивни је суд умесно — без повреде материјалног права — нашао, да постоји једнострано раскидање закупа од стране овлашћеног органа Државе, те да стога Држ. Ерар одговара за евентуалну штету у колико се недокаже, да је било законитог разлога за раскинуће закупног одношаја.

Пристанак Мин. за Аграрну реформу није био потребан, јер је земљиште тек касније фактично узето под удар аграрне реформе, а прописи зак. о рачуноводству не долазе у обзир, будући се не ради о државној имовини.

Што се пак тиче висине досуђене измакле добити, призивни је суд одбио све трошкове око обрађивања, те је стога рев. молба тужене у целости неоснована.

Но није основана ни рев. молба тужилаца, јер није спорно да је закупнина у времену издавања земљишта

тужиоцима била 800 динара, према томе је призивни суд при израчунавању фактичне штете тужилаца умесно одбио ону своту којом су тужιοци мање платили у име закупнине.

У погледу пак одбитка од 250 динара по јутру рев. жалба зато није уважена, јер није установљено да је овај издатак садржан у оној режији коју су стручњаци установили у облику $\frac{1}{8}\%$ прихода.

Што се најзад тиче питања камата, призивни суд није повредио материјалио право када није камату досудио, јер иза измакле добити, која је тужитељици досуђена, не припада камата.

Расположење у погледу трошкова рев. поступка оснива се на 425 § гр. п, п-а.

Нови Сад, 27 децембра 1934 године.

311.

Цесија је ваљана, ако је ваљан уговор о цесији закључен између цедента и цесионара; за ваљаност цесије није потребно, да ју прими цесус. Цесус после примљене обавести о цесији, не може цедирани дуг платити цеденту
(Кс. у Новом Саду, Рев. I 136-1935.)

312.

Ако продавац у тачно уговореном року, а ако таквог нема, у примерном року не брише терет са продајних некретнина, купац има право да купљене некретнине растерети на тај начин, да ислати тражбину хипотекарног повериоца, у колико продавац не оспорава постојање и висину укњиженог дуга.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 456 1935.)

313.

Ваљано је одрицање од наследства, ако је исправу

о одрицању потписао одрицатељ, а то одрицање остатељ усмено узео на знање односно прихватио.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 801-1936.)

314.

Ревизија уложена једино ради побијања образложења пресуде, није допуштена, а као таква има се одбацити из службене дужности.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 1931-1935.)

* * *

По старом Грпп. је дозвољена ревизије и само протав образложења пресуде.

315.

По сталној судској пракси тужба заснована на § у 122 Трговинског закона, не мора, већ само може бити уперена против трговачке фирме — ма да је она већ брисана — према томе таква тужба може се поднети и против чланова брисане фирме.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 1931-1935.)

316.

Ако у извршном наслову (кривична пресуда) није означен никакав рок за исплату трошка, он се може, након правомоћности, одмах извршити.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 73-1937.)

Рекурс тражиоца извршења уважава, побијани закључак Окружног суда преиначује и устпоставља закључак првостепеног суда о одређењу намирног извршења од 12 децембра 1936 године Бр. И. 986 1936 те обвезује извршеника да плати тражиоцу извршења у име рекурсног трошка износ од 270 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Рекурент се жали да је окруж. као рекурсни суд у побијаном закључку погрешно установио да је први суд одредио намирно извршење на основу кри-

вичне пресуде бр. Кпс. 762-1934 пре него што је та пресуда постала правоснажна.

Ова рекурсна жалба је основана.

Из овршних и прикључених кривичних списка наимае види се : да је извршеник против поменуте пресуде кривичног суда Бр. Кпс. 762-1934 био поднео призив на окружни суд и да је окружни суд тај призив својим решењем од 20 новембра 1936 године Број V а 194-1936 као неоснован одбацио. Ово коначно решење Окружног, као кривичног призивног суда, гласом доставнице уручено је правозаступнику извршеника дне 9 децембра 1936 године, те је према томе поменута пресуда кривичног суда Бр. Кпс. 762-1934 — која је служила за основ одређења намирне оврхе — тога дана постала правоснажна и извршна. Па како је тражилац намирног извршења исто затражио својом молбом од 12 децембра 1936 године када је исто и одређено, евидентно је према горе изложеном, да је то извршење тражено и одређено на основу већ правоснажне и извршне пресуде, услед чега је ваљало побијати закључак као на закону неоснован преиначити и успоставити на закону основани закључак првостепеног суда.

Одредба о трошку заснива се на §-у 143 и 152 гр. п. п.

Нови Сад, 18 марта 1938 године.

317.

У смислу одељ 2 §-а 147 Вп. против одлуке Окружног суда донесене у питању делимичног одузимања својевасности, рекурс се подноси код старатељског суда, а не код Окружног суда.

(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 47-1939)

Касациони суд рекурс уважава, побијати закључак укида и ствар враћа Апелационом суду на даљи поступак.

Образложење: Окружни суд у С. је предлог М. М.

из П. за делимично одузимање својевласти његовој ташти уд. Л. А. рођ. С. из С. одбио.

Апелациони као рекурсни суд у Новом Саду је рекурс М. М. одбацио, јер да се рекурс против првостепеног решења има у смислу § 13 В. п. поднети код Окружног као првостепеног суда.

Како је рекурс погрешно поднесен Среском суду у С. 15 маја 1938 т. ј. 13-ог дана по уручењу првостепеног решења дочим је окружном суду са списима стигао тек 11 јуна 1938 године, то је првостепеном суду стигао за кашњено, па га је стога одбацио, јер, да из списка не произлази да би од стране првостепеног суда била постојала нека битна повреда закона.

Против тог закључка поднео је предлагач рекурс молећи да се побијани закључак укине и предмет врати другостепеном суду, да донесе мериторно решење на рекурс против закључка првостепеног суда и да се противна страна обвеже на плаћање трошкова ревизијског рекурса.

Касациони суд размотривши списе налази да је рекурс основан, јер одлуку о одузимању својевласти Окружни суд са списима у смислу § 147 од 2 В. п. саопштава старатељском суду који је доставља учесницима.

Против те одлуке Окружног суда поднаша се рекурс код старатељског, а не код Окружног суда, те ће га исти послати надлежном Апелационом суду на решење.

Ваљало је стога рекурсу предлагача места дати, побијану одлуку укинути и ствар вратити Апелационом суду на надлежни поступак.

Трошак рекурса вије досуђен, јер не предлеже услови из § 20 В. п.

Нови Сад, 12 маја 1939 године.

318.

Кад сирочадски сто, доносећи закључак, није изрекао суспензивност свога закључка зависну од подношења

рекурса, односно кад није изрекао, да се има чекати док не протече рок за рекурс, онда се може изрећи извршење и ако је против закључка поднесен рекурс.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 348-1938.)

Касациони суд рекурс молитеља предлагача уважава, закључак Окружног суда преиначује и успоставља закључак Сирочадског стола у С. од 30 јула 1938 године број 12604-1938.

Образложење: У смислу § 14 од 1 В.п. одлуке суда у ванпарничном поступку могу се одмах извршити, у колико закон што друго не наређује, или у колико суд нађе, да се има чекати, док не протече рок за рекурс.

Сирочадски сто Б. у С., одређујући својим закључком од 30 јула 1938 број 12604-1938 извршење на темељу свог закључка од 30 јуна 1938 број 11197-1938 поступио је у складу са горе наведеним законским прописом, јер сирочадски сто, доносећи поменути закључак од 30 јуна 1938 није изрекао суспензивност свог закључка зависну од подношења рекурса, односно није изрекао, да се има чекати док не протече рок за рекурс.

Ради тога је ваљало поводом ревизионог рекурса молитеља уд Х. А. рођ. Х. и друг решење рекурсног суда, којим је уважен рекурс против првостепеног закључка и молба ради одређења оврхе одбачена, уважити и успоставити првостепени закључак сирочадског стола.

Трошак рекурса није досуђен, јер не предлеже претпоставке из §-а 20 тачка 4 В.п.

Нови Сад, 10 марта 1939 године.

319.

Не може се уложити ревизијски рекурс по §-у 119 Закона о извршном поступку против другостепеног закључка, којим је одобрен закључак Среског суда, донесен у погледу рачуна, поднесеног по старатељу, постављеном

за вођење парнице, која је још била у шоку у време поднашања рачуна.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 193-1936.)

Ревизиони уток се одбацује.

Разлози: Рекурент Ш. Никола поднео је рачун као старатељ постављен за вођење парнице, која је још била у току у време подношања рачуна.

Закључак, којим је Срески суд тај рачун решио, на-
пао је извршеник.

У овоме случају се не ради о подели убране купо-
вине по §§ 118 и 119 извршног закона, на које се реку-
рент позива.

Према томе не може се против другостепеног зак-
ључка уложити ревизиони рекурс по § 119 извр. закона.

А како му нема места ни по § 40 зак. чл. LIV из
1912, то га је Касациони суд морао одбацити по § 620
гр. п. п.

Нови Сад, 27 априла 1937 године.

320.

*I. Лице, коме не припада право наслеђивања, нема
права да тражи установљење тога, да је законити на-
следник недостојан да наследи. -- II. Суд се не може
упуштати у разматрање таквих захтева, који тангирају
интересе и таквих лица, која нису увучена у парницу.*

(Кс. у Новом Саду, Г. 77-1930.)

Касациони суд ревизиону молбу туженога одбија.

Разлози: Није основана ревизиона жалба туженога
да је Апелациони суд пресуду донео са повредом мате-
ријалних и формалних правних прописа.

Апелациони суд је, потврђујући првостепену пресу-
ду, правилно изрекао, да оставитељ пок. Ц Љ., није са-
чинио ваљану усмену опоруку, у смислу прописа § а 15
зак. чл. XVI из године 1876. Према томе је Апелациони

суд правилно поступио, када на захтев туженога. који у недостатку опоруке није ничим исказао своје право на законско наслеђивање, није улазио у разматрање и доказивање те његове тврдње да је прворедни тужитељ постао недостојан да иза оставитеља наслеђује. Како тужени, стављајући противтужбени захтев да му се на терет другоредне тужене М. супруге К. М. рођ. П., досуди читав онај део оставине који би имао припасти њој, ову као тужену у парницу није увукао, а о томе се захтеву без њенога учешћа не може одлучивати, није погрешно Апелациони суд што противзахтев односно противтужбу туженога, у том делу није узео у разматрање, нити доносио одлуку о томе да ли је тај захтев туженога оправдан или није. Онај део противтужбе који се односи на издржавање малолетнога туженога, не би био истина такав, да се не би могао расправљати у вези са тужбеним захтевом, који тужитељи стављају, али како тужени тражи да му се то издржавање призна и досуди на терет целе оставине, није било могуће Апелационом суду улазити у разматрање ни овога питања без учешћа у парници као противтужене и другоредне тужене рођ. М. П. Из истих разлога било је потребно утужење другоредне тужене и ради признања терета од 9000 динара, те је изрека Апелационога суда и у том делу правилна и без обзира на то што је Апелациони суд нашао да су ти издаци, чију накнаду тужени тражи, подмирени из иметка оставитељевог делом пре, а делом после његове смрти. Према томе је неоснована и жалба туженога у погледу парничних трошкова, јер тужени нити са противтужбом нити ни са призивом није успео.

Тужитељи на ревизиону расправу нису приступили, а нису поднели ни одговор, стога им се ни ревизиони трошкови нису могли досудити.

У Новом Саду, 6 септембра 1932 године.

321.

Споразум уговорних странака, по коме се једна странка обвезе, да ће другој странци код Министарства Трговине, уз награду прибавити дозволу за извоз извесног контингента свиња у иностранство, не сачињава „турпис кауза“, ако се споразум не односи на прибављање дозволе на неисправан начин. Ову последњу околност има да докаже тужени од кога се тражи награда.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 298-1935.)

322.

Посреднику, ако је странке довео у везу, припада награда за посредовање, и онда, ако се странке у даљем току склапања уговора нису користиле његовим посредовањем.

(Кс. у Н. Саду, Рев. II 390-935.)

323.

Муж који се не брине о својој жени и деци, и који не даје новаца за кућанство и за одевање своје породице, тиме пружа разлог за развод брака из §-а 80 тач. а) Закона о брачном праву.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 91-1937.)

324.

Наследник који наследи имовину оптерећену са дугом, ужива заштиту ако је он и сам земљорадник, и ако је оставитељ био земљорадник по уредби.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 334-1935.)

325.

По §-у 1 Закона о међународној конвенцији о превозу робе на железници, у случају неправилне примене тарифе или погрешке при утврђивању возарине и осталих трошкова, има се вишак или мањак изравнати, али пре-

ма ст. 3 истогa члана правилника, мање плаћене суме има жељезници накнадно да плати пошљалац, ако товарни лист није искипуљен. Ако је прималац искипуио товарни лист, онда пошљалац има да плати само оне трошкове, чије је плаћање према белешци о плаћању у напред у товарном листу узео на себе, остатак разлике дужан је да плати прималац.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 296-1935.)

326.

Призивни предлог је одређен, ако тужена додуше није изречно тражила у своме призиву, да се првостепена пресуда преиначи, али из захтева призивнога „да се првостепена пресуда поништи, тужитељ с тужбом одбије и обвезе на плаћање свих трошкова“ јасно се разабира — упоштујујући га са образложењем призива (где тврди да је првостепени суд на овај правни случај не исправно применио материјално право) — циљ тужене, да се првостепена пресуда не поништи (укине) него баш преиначи у одређеном правцу.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 429-1935.)

327.

У парници ради ослобођења заплених ствари испод извршена правоваљано је увучен као тужени: Државни ерор путем правобраништва, и ако је извршење вођено ради убирања пореза.

(Кс. у Новом Саду, Г. 772-1931.)

328.

I. Када тужилац само одустане од тужбе, а не одрече се свога утуженог права, не постоји пресуђена ствар. — II. Против мишљења стручњака, да посшоји окупација површине земљишта, нема места приговору, ако се то мишљење слаже са исказом сведока.

Кс. у Н. Саду, Г. 996-930.)

329.

У бракоразводној парници, кад постоји протужба, онда по §-у 100 Зак. о брачном праву и тужена странка мора затражити развод брака, чак и онда ако је то већ учинио тужитељ. (Кс. у Н. Саду, Г. 690-933.)

330.

Малолетник може напасти поравнање које је склопио тужор, а којим се овај без протувредности одрекао заоставштине која би припала малолетном лицу, па и онда ако је сирочадски сто то поравнање одобрио. (§ 113 зак. чл. XX: 1877.) (Кс. у Н. Саду, Г. 1147-930.)

331.

I. Та околност, што преузимац радње, после преузимања фабрике није даље водио радњу, не тангира важност и крепост преноса, јер по зак. чл. LVII:1908 пренос радње предлежи већ онда, када је за преузимача постојала могућност да води радњу, а ирелевантно је, што је преузимац фактично друкчије расположио са преузетом радњом. — II. Секвестрација на основу Уредбе о имовини непријатељских поданика.

(Кс. у Новом Саду, Г. 112-1925.)

Касацциони суд ревизионој молби тужене странке делимично даје места, пресуду призивног суда делимично и у толико преиначује, да своту досуђену у име главнице снижава на 6030 динара са 5% камате од 15 новембра 1922 у осталом ревизиону молбу одбија, а ревизионе трошкове пребија међу странкама

Разлози: Тужена странка напада у целости другостепену пресуду због повреде формалног и материјалног права.

Жали се тужена странка у својој ревилационој молби, да је призивни суд погрешно установио, да је град

Н. откупио фабрику плина т. ј. трговачко подузеће, јер списи доказују, да је град вршио само своје откупно право, које му је у концесионом уговору осигурано било и није преузео радњу фабрике плина са намером, да исту даље води, нити је исту сам водио. Према томе је погрешно примењен 57 зак. чланак из 1908 године, који се овде у опће не може применити.

Надање, жали се тужена странка, да је „погрешно установљено чињеничког стање, када нападнута пресуда вели, да је награда државног комесара, дуг подузећа који се могао из друштвених књига установити и за који тужени одговара када је откупна цена положена у судски депозит, па је оданде отишла у касу Министарства правде, где се још и дан данас налази“.

Жалбе су те неосноване.

Према утврђеном, а ненападнутом и тако у смислу 534 § а Гпп. и за ревизиони суд меродавном чињеничком стању тужитељ је од стране надлежног министарства законито постављен био за државног комесара при секвестрираној фабрици плина у Н., коју дужност је вршио од 4 јуна 1919 до 27 маја 1921 године. Ту фабрику — према признању саме тужене странке (в. привремени спис под бр. 5), а што је и призивни суд установио као чињеницу — откупио је тужени град. Н. 1921 године на основу концесионог уговора, склопљеног своједобно између тужене странке и Аугсбуршког Друштва Уједињених плинара, откупнину је Министарство правде подигло из судског депозита и унело у секвестралну масу.

На основу таковог стања ствари призивни суд је по закону поступио, када је у овом случају применио 57 зак. чланак из 1908 године, јер та околност, што тужена странка после преузимања фабрике плина није даље водила радњу, не тангира важност и крепост преноса радње, будући по 57 зак. чланку из 1908 пренос радње предлежи већ онда, када је за преузимаача постојала могућност, да води радњу, а ирелевантно је, што је пре-

узимач фактично друкчије расположио са преузетом радњом. Стога је жалба тужене странке у том погледу неоснована.

Исто је тако неоснована и друга жалба ревизионе молбе, наиме да тужена странка не може одговарата за дуг предузећа, када је куповна цена положена по њој у судски депозит, а одатле отишла у касу Министарства Правде, јер преузимаач радње у смислу 1. §-а 57. закон. чланка из 1908 године постаје солидарним судужником и платцем, (§. 268. Т. 3.) и као такви јамчи непосредно целим својим иметком, а њему је просто, да у колико се поуздаје у своје право, тражи регрес од преноситеља радње.

Но повредио је призивни суд материјално правну норму, када је противно јасном слову закона упустио се у решавање тога питања колика награда припада тужитељу као државном комесару при секвестрираној фабрици плина у Н и када је одлучио, да му припада награда од 19.200 динара, рачунајући дневно 40 — динара. Јер право одређивати награде државним комесарима на терет секвестрираног добра у смислу 59. чл. Уредбе о имовини непријатељских поданика од 17 јуна 1920 године која је обнародована у Службеним Новинама 10 јула 1920 године, — не припада суду, већ Министру Правде, који се и послужио тим својим правом, када је решењем од 13 јуна 1921 године број 5773 — које је приложено парничним списима у оверовљеном препису под бројем 14-Б — решавајући да се скине секвестар са целокупне имовине фабрике гаса у Н. и комесар разреши дужности а имовина преда Општини Града Н. на слободно располагање, но извршивост тога решења везујући за услове да Општина Града Н, сем процењене и у депозит већ стављене вредности имовине, плати још извесну своту у име општих трошкова секвест. имовина и да исплати до садањем комесару награду која му припада, подједно тужитељу, као државном комесару у име награде одредио 20 динара дневно — свега 6030 динара.

Убр. 1. еп/376

Исто вреди и за кирије за пословне просторије, ако је закупац због позива на војну дужност морао обуставити посао који се ту обављао, или је тај посао услед тога знатно смањен.

Ако закупац није позван на војну дужност, али је на исту позвано лице које се претежно старало за издржавање закупца, од закупца се за исто време не може захтевати да плати дужне кирије, као ни оне којима рок плаћања доспе за време бављења на војној дужности лица која се претежно старала за његово издржавање.

Члан 2

Сви поступци започети пре ступања на снагу ове Уредбе ради наплате кирија чија је исплата одложена овом Уредбом *прекидају се* (§ 227 Закона о судском поступку у грађанским парницама) *а нови се не могу ни започети* за време одређено у члану 1 ове Уредбе.

Члан 3

Прописи ове Уредбе *не примењују се* на оне закупце *чији приходи нису смањени* услед њиховог позива на војну дужност.

Члан 4

По истеку времена одређеног у члану 1 ове Уредбе куподавац може захтевати од закупца исплату кирије чији рок *доспева после тога*. Поред редовне кирије он може захтевати да му исплати *још 50 процена* њеног износа на име *ошплате дужних кирија* чије је плаћање одложено по члану 1 ове Уредбе.

Члан 5

Ова Уредба добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним новинама“.

М. с. бр. 1271

5 октобра 1939 године

у Београду

Претседник Министарског савета
Драгиша Цветковић с. р.

Потпретседник Министарског савета

Др. Вл. Мачек с. р.

Службене новине од 7 октобра 1939 број 229.

ЧУВАЈМО ЈУГОСЛАВИЈУ!

У пажњу гг. претплатницима.

Када отварамо претплату за XIX. годину, саопштавамо, да је претплата за 1939 год. за судове, судије, судијске и адвокатске приправнике Дин. 60—, док за остале претплатнике претплата остаје и на даље Дин. 120. Претплата се може слати или на адресу Уредништва или на чековни рачун бр. 51.660.

Умољавамо гг. претплатнике, да нам претлату пошаљу одма у почетку године, пошто је наш лист упућен једино на претплату.

Овим путем поново позивамо оне наше п. претплатнике, који на супрот многобројних опомена још ни до данас нису исплатили претплату за раније године — а има их и таквих који 5—8 година нису платили претплату — да то изволе учинити у што краћем року, јер ћемо им иначе морати обуставити даље слање листа, а поред тога остварити своју тражбину судским путем.

Објављујемо и то, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из год. 1925, 1926, 1928—1931, 1934—1938, и то свако годиште по 100 динара. Судије, судијски и адвокатски приправници ова ранија годишта — док их још има на складишту могу добити у пола цене.

Нови Сад, 15 новембра 1939 год.

Уредништво „ЗБИРКЕ“
НОВИ САД

Др. Илије Огњановића 18.

Телефон 24-98.

Чек, рачун 51.660.

Власник рачуна Др. Никола Игњатовић, Нови Сад.